

contele Nigra, are de scop de-a pregăti o călătorie a împăratului Francisc Iosif la Turin. E vorba, ca aici, cu ocazia expoziției pentru aniversarea constituției, împăratul Francisc Iosif să fiă oșpele regelui Umberto împreună cu împăratul Germaniei. Precum am anunțat deja, contele Goluchowsky va pleca în 5 l. c. dela Viena la Monza spre a face o vizită regelui Italiei și a conveni cu miniștrii italieni.

Doi țărani români în temniță pentru „agitațiune“. Din Alba-Iulia i-se scrie „Tribunei“ cu data de 2 Noemvru n.: „In temnița ordinară a tribunalului de aici se află acum doi țărani români, condamnați pentru „agitațiune“. Unul, *Ilie Crăciun*, din comuna Doștat, comitatul Albei-inferioare; celalalt *Ioan Manișiu* din Poiana-Sibiului. Acești doi țărani, denunțați de gendarmii, că într-o cărciumă din Doștat au agitat contra legilor păgâne și a statului maghiar, au fost condamnați de tribunalul de aici la câte un an temniță de stat. În urma recursurilor pedepșa li-s'a redus la câte 3 luni temniță ordinară și amendă. Ambii țărani sunt oameni fără carte.

„Manișiu din Poiana e un sârac bătrân de 65 ani, fost cioban. Muiera lui orbă și schilavă, printr-o nenorocire este lipsită în absența soțului său de mijloc de traiu, expusă perirei de foamă, decât nu se vor îndura de ea creștinii cei buni“.

Crisa în Austria.

Tote speranțele guvernului Badeni și a celor din majoritate sunt concentrate pe ziua de astăzi, Joi seara, când, precum seim, se va începe din nou lupta în jurul proiectului de lege asupra provisorului pactului. Părerea generală a foilor drepte este, că până Vineri dimineața provisorul va fi scos la liman. „Národní Listy“ dice, că contele Badeni e hotărât să facă să se voteze provisorul pactului pe cale parlamentară.

Și opoziția germană se pregătesce pentru continuarea luptei, dăr speranța ei în izbânda finală nu este mare. Această se poate vedea și din cuvintele, cu cari și-a început vorbirea deputatul Dr. Lecher, când a fost salutată la sosirea sa în Brünn de conaționali săi.

Am câștigat, dice el, ce-i drept în camera deputaților o bătălie, dăr suntem încă departe de a fi câștigat campania.

Privitor la ședința de Joi, „N. Fr. Presse“ e de părerea, că er va fi o repetiție a ședinței faimoase dela 28 spre 29 Octomvru. Vice-președintele Abrahamovitz la încheierea acelei ședințe a anunțat ca ordine de zi pentru ședința din 4 Noemvru: 1) Prima cetire a cererii de punere în stare de acuzațiune a ministerului din cauza ordonanței de limbă, mai departe prima cetire a celor două propuneri de punere în stare de acuzațiune din cauza

ordonanței asupra premiilor de zăchăr; 2) După întreruperea ședinței, în ședința de seara la 7 ore, continuarea desbaterii asupra provisorului pactului.

Opoziția, dice „N. Fr. Presse“. va protesta înainte de toate în contra întreruperii ședinței, dispuse dinainte de către preșidiu, ca în contra unei dispoziții, prin care se calcă regulamentul camerei. Va dura câteva timp, până ce Dr. Lueger, care este înscris mai întâiu la cuvânt în contra provisorului, își va putea ține vorbirea sa. Drepta anunță, că după Lueger, căruia i-a conces cuvântul, se va face îndată propunerea pentru închiderea desbaterii. Dacă i-ar succede majorității să forțeze în noaptea de Joi spre Vineri închiderea desbaterii, atunci se dice, că vor fi admiși la cuvânt numai vorbitorii generali. Precum se vorbește, va fi numit vorbitor general în contra provisorului deputatul german radical-național Prade, erași unul dintre vorbitorii tari, care va vorbi cel puțin câteva ore. Vorbitorul general al dreptei nu va vorbi lung timp. Dacă drepta va stărui, ca fără nici o întrerupere să se termine prima cetire a provisorului, votarea decisivă se va face abia în dimineața zilei de Vineri. Drepta a propus să se predea provisorul pactului comisiei bugetare. Stânga însă va propune alegerea unei comisii a pactului, ceea ce majoritatea va căuta să impedece. Majoritatea vră să facă ca comisiunea bugetară să-și prezenteze Camerei raportul său până la 15 Noemvru. Opozițiunea se va sili să amâne cât mai mult acest termen. Dacă provisorul ar ajunge la a doua cetire numai în săptămâna din urmă a lunii lui Noemvru, atunci ar fi puține prospecte, ca proiectul de lege să fiă votat gata încă înainte de încheierea anului.

Serbările dela Iași.

Primirea, ce s'a făcut Regelui și Reginei României în Iași a fost strălucită, ca și festivitățile, ce s'au aranjat cu această ocaziune.

Etă, după foile din Iași și Bucureșci, cum a decurs primirea și inaugurarea Universității:

Sosirea trenului regal.

Trenul regal, condus de d-l A. Saligny, directorul general al C. F. R. intră în gara Iași la orele 10, foarte precis.

Când trenul ajunsese la rampa gării, muzica intonă imnul regal.

Mașina, frumos împodobită, avea în dreptul plugului inscripția „C. F. R.“ inconjurată de o corună de brad. Pe mașină se aflau pe lângă directorul general, domniile Mares, sub-director, Cristodulo, inspector Merino, sub-inspector.

Trenul se compunea din 6 vagoane salon. El se oprește ast-fel, că vagonul în care se aflau M. L. e în spre mijlocul peronului.

descoperi slăbioiunile camarașilor lor, în țeleseseră foarte curând, că el părăsise pentru prima-ora pe părinții săi și că avea dor de casă.

Dor de casă! In ascuns îl simțeau cei mai mulți, cei ce locuiau în pedagogiu pte că toți; cine va arăta însă așa ceva! Așa o moliciune!

In odaia lui, el stetea mereu la masă. Lucra el ore? Nu, scriea mereu la scrisori ou litere mari și greoie, și totdeauna acasă cătră mamă-sa. Aprôpe cu puterea trebuia să-i ia oel mai în etate dintre soții săi de odăi hărtia și să-l gonăsoă afară, ca să facă prescria preumblare de după amăzi în grădina institutului.

Și apoi urmă o descoperire, ce puse vârf la toate: El venise în pedagogiu după vacanțele cele mari de vară: pe timpul Crăciunului i-se oferea pentru prima-ora ocaziunea să se reintărocă erași la părinții săi. Descoperiserăm, că-și făcuse un călindar. Câte zile erau până la începerea vacanțelor de Crăciun, atâtea linii verticale făcuse el pe o călă de hărtia. In fiă-care

seră ștergea câte una din liniile verticale cu-o liniă orisontală — erași o zi mai puțin. Și de dimineața până seara el avea numai un gând, că deseră va șterge încă o zi.

Când aflaserăm despre această, oioăliturile naibei se îndreptară una după alta asupra bietului copil:

„Mops, ce-i cu călendarul?“ „Mops, câte zile mai sunt până la Crăciun?“ „Mops, directorul a dis, că nu-ți va fi permis să mergi acasă la Crăciun“. De câteori copilul audia cuvintele din urmă, se făcea palid, deși soiea, că era numai o glumă prăstă. Acosta producea apoi totdeauna o ilaritate grozavă; era totuși prea prost Mopsul! Totdeauna se păcălea!

Intr'aceea intraserăm în iernă, era luna lui Noemvru și frig. Eseroițiile de gimnastică se făceau acum în sala închisă; locul unde în timpul verei se gimnasta sub ceriul liber, era părăsit.

(Va urma.)

Regele și Regina se aflau la fose-urile compartimentelor lor: Regele, în uniformă de general, salută milităresc. er Regina, foarte grășoasă, într'o mantilă héliotropă, agttă mâna salutând publicul.

Regele se dă jos cel dintăiu. Lumea constată cu plăcere aerul sănătos pe care M. S. îl are.

Regele bine-voesce a ține cercul pe peron. Se întreține într'un cerc în care se aflau d-nii: Urechia, decanul facultăței de drept, Ianculescu, profesor, Coco Cogălniceanu, consul la Cernăuți și alții.

Se îndreptă apoi cătră corpul consular și dă mâna, în primul loc, cu d-l de Giers, consul al Rusiei, care, ca decan al consulilor, presintă M. S. pe toți ceilalți consuli.

M. S. se întreține apoi, în mod foarte cordial, cu d-l general locotenent Constantinovici, guvernatorul general al Basarabiei, însărcinat special al M. S. Impăratului Rusiei, ca să presinte M. S. Regelui salutările Sale de bună sosire, în vecinătatea imperului său.

In aoleași timp M. S. Regina făcea cercu cu damele oficialilor, cari au sărutat mâna M. S. Reginei. M. S. a sărutat domnele pe frunte.

Au oferit buchete M. S. domnele Mirzesou, Gane, Lepadatu, Weisengrün, Stolojan, Ianov și d-ra Mărgineanu, din partea corpului studențesou.

M. S. Regele se întreține pentru a doua oră cu membrii corpului consular, după care intră în sala de recepțiă.

Plecarea la Metropoliă.

După recepțiune M. S. Regele dete brațul M. S. Reginei și părăsire localul gării. M. L. iau loc într'o trăsură a la Daumont trasă de 4 cai albi. In aceeași trăsură au luat loc prefectul Ghiorghian și primarul. In a doua trăsură se aflau domnele Mavroieni și Bengescu, damele de onore ale M. S. Vin apoi în alte trăsuri cei 5 miniștri, consiliu, d-l Calinderu, administratorul domeniului coronei, Lahovari, președintele curței de conturi, Skina, președintele curței de casație, T. Giani, președintele camerei și toți ceilalți oficiali.

Pe tot parcursul publicul a acamat părăchea regală.

In ograda Metropolei, spre scara principală, sunt așezați elevii școlii militare, mai mulți ofițeri în frunte cu locot. colonelul Stamatopol, muzica reg. 25 Racova Vaslui. Pe ambele părți din fața intrării principale a catedralei, se aflau 2 cordoane de studenți, er înderțul lor un public imens.

In biserică, înainte de venirea Maj. Lor nu se aflau, decât preoți în vestminte de sârbătoare, er în fruntea lor se afla Metropolitul, arhiepiscopul Conon Arămesou și părintele Știubei, directorul cancelariei metropolitane. Preoții sunt așezați în 2 cordoane până la altar, în fața cărora sunt toți elevii seminarului cu rectorul Răileanu.

Când Maj. Lor păsese pragul bisericei, metropolitul, întinșend crucea, dă bine-cuvântarea sa. Maj. Lor sărută mâna înaltului Prelat și împreună se îndreptă spre altar, în timp ce corul intonă majestuosul „Laudă Domnului“. Regele și Regina iau loc în stranele regale, Regina la stânga, Regele la dreapta.

Sosesc imediat miniștrii și generalii: numai puțin public pte părăunde în biserică. In apropiere de M. S. Regina se aflau domnele Mirzesou, Stolojan și Haret.

Trei preoți ridică rugă pentru sănătatea familiei regale, în timp ce corul cântă „mulți ani să trăiască“.

Metropolitul bine-cuvânteză apoi pe Maj. Lor. Corul intonă „Trăiască Regele“ în care timp M. L. se cobără din strană.

I. P. S. S. conduce părăchea regală până la ușa, în care timp prelatul se întreține cu M. S. Regele.

La palat.

In ordinea stabilită de program, părăchea regală se întorce la palatul comandamentului.

Publicul face ovațiuni. De pe balcon se aruncă flori și o frumoasă părăche de porumbel, oferită de d-l advocat Dabija.

M. S. Regina este așteptată la palat de mai multe domne. Onorurile le face domna Mirzesou. Regina se întreține în mod cordial cu toate damele și le poftesce, pentru astăzi la 5 ore, cu copiii lor „spre a vedea tinăra generațiune a Iașului“.

Inaugurarea Universității

Ați la 10 ore a început ceremonia inaugurării Universității.

I. P. S. S. Mitropolitul Iosif a oficiat serviciul divin.

După sfințirea apei, a luat cuvântul d-l ministru al instrucțiunii S. Haret, care arată importanța serbării, face istoricul Universității din Iași arătând căți oameni mari a produs și pune în relief rolul Regelui în dezvoltarea noastră culturală.

D. N. Culiănu, rectorul Universității, vorbește asupra importanței instrucțiunii. Etă partea finală a acestui frumos discurs:

„In frumoasă și măreță sârbătoare de ați, motivul unei deosebite bucurii se adresează în primul loc junimei noastre studioase.

„Pentru voi, tineri iubitori de lumină și cultură, se deschid ușile acestui magnific templu al sciinței. Intrați cu mintea deșteptă și inima bine însuflețită spre a vă înzestra cu tot ce formeză cetățenul luminat și iubitor de țară, pentru a deveni demni urmași ai bărbaților nemuritori, cari au lucrat din răspuțeri la dobândirea situațiunii actuale a statului român: vis de aur a generațiunilor trecute. Păstrarea neatinșă și ducerea mai departe pe calea propășirii a acestei strălucite stări de lucruri, impune generațiilor de față, cari o moștenesc, datorita sfântă de a se înarma pentru ridicarea nămului, cu toate mijloacele pentru o muncă neobosită, pe cari le pune la îndemână starea de progres a civilizațiunii moderne.

„Junimea noastră studioasă va soi de sigur să îndeplinească această sarcină de onore; căci își iubesc și nămul, pe care este chemată să-l ridice printre națiunile civilizate, iubesc și această înaltă instituțiune, care o primesce cu fericire în sinul ei, și pe care, prin lumina minței și a inimei, cu care se va înzestra din focarele sale, o va ridica atât în stima concetățenilor, cât și a străinătăței culte.

„Acestui tablou de vii dorinți de propășire și ridicare a culturai naționale, ori cât de mare s'ar părea depărtarea, care ne desparte astăzi de țelul dorit, generațiile de față, cari au avut fericirea de a vedea sub ochii lor schimbându-se în fapte, a ceea, aspirațiunii străvechi, privitye îndelung ca utopii patriotice, nu-i pot să-i refuze nici credința inimei lor, nici totă cooperarea posibilă spre o complectă și nedepărtată realizare.

„Acosta va fi; căci in epoca de față a pururi memorabilă în istoria noastră națională, în care o sorte bună a împodobit tronul român cu două înalte inteligențe bine ougetătoare, cu două inimi însuflețite de cea mai caldă soliciitudine pentru propășirea poporului român, s'a deșteptat în sufletul țerei sentimentul salutar al încrederei în sine, agent puternic și rodnic de activitate generală, care va ridica și școlă română la nivelul mult dorit!

„Trăiască Maiestatea Sa Carol I, marele rege al României.

„Trăiască Maiestatea Sa regina Elisabeta, Augusta protectoare a culturai femeii române.

„Trăiască Altețele Lor regale princiopelle Ferdinand și principesa Maria!

„Trăiască regatul român!“

In numele studenților, vorbește tânăru *Leatris*, care într'o caldă cuvântare mulțamesce Soveranilor pentru înalta soliciitudine ce întotdeauna au arătat instrucțiunii și tinerimei studioase. Cuvântarea, rostită din inimă, produce o viă impresiă.

M. S. regele cetesce răspunsul său cu o voce clară și puternică:

Inaugurarea Universității, dice regele, e un act mare nu numai pentru orașul Iași, dăr pentru țera întregă.

Astăzi un popor e tare nu numai prin mulțimea soldaților, ci și

prin mulțimea și însemnătatea așezămintelor sale culturale.

Suveranul regretă absența dela această serbare a prințului Ferdinand, care a pus piatra fundamentală a Universității. Regele profită de prilej spre a exprima înalta și caldă Lui mulțumire pentru dragostea arătată de toate straturile popului cu ocazia botei Prințului.

M. S. termină urând prosperitate Universității, Iașului și țării întregi.

Urale entusiaste acoper ovintele Suveranului.

Se vizitează apoi localul, pe care toți îl găsesc splendid.

La 2 ore, Suveranul face vizită I. P. S. S. Mitropolitului și Eminenței sale Episcopului catolic.

Apoi sunt vizitate bisericile restaurate Trei-Ierarhi și S-tul Neculai Domnesc.

Cetim în „*Drapelul*“ :

„Dispozițiunea luată de d-l ministru al lucrărilor publice de nu acorda în totă țera un scădemēt de 50 la sută, a ridicat mari nemulțămiri. Inspecial trebuiau să se facă reducțiunile dela Predeal și Burdujeni, pentru a înlesni asistarea la aceste festivități a Românilor din Transilvania și Bucovina.

Este chiar regretabil faptul, că n'au fost invitate instituțiile culturale române din Bucovina și Transilvania la această inaugurare. La 1860 s'a serbat fondarea Universității ieșane cu mare entuziasm la Cernăuți, și mai cu seamă la Brașov, unde s'a dat un banchet.

Se impunea dăr invitarea instituțiilor naționale române din monarchia austro-ungară.

SCIRILE DILEI.

— 23 Octomvre v.

In contra protecțiilor. Miniștrii ungurești au început să dea mereu ordinațiuni în contra protecțiilor. După ministrul de culte Wlassics, vine acum ministrul de justiție Erdély, care încă a adresat o ordinațiune către președintele de tribunale din Budapesta, avertisând pe județi, ca la numirea funcționarilor și la avansarea lor să aibă în vedere numai hărnicia și calificatiunea respectivilor, căci pe cei ce vor umbla după protecțiuni îi va considera ca pe unii, cari nu se încred în puterile lor. — Asta atâta înseamnă, cât nimica. S'a scutit și până acum, că protecțiile nu sunt permise, dăr pentru aceea ore nu tocmai omenii guvernului s'au folosit și se folosesc mai mult de ele?

Ciocnire între studenții germani și slavii. În noaptea de Sâmbătă spre Duminecă s'a întâmplat în Graz o sângeroasă ciocnire între studenții germani și slavii, despre care i-se raportază diarului „*Neue Fr. Presse*“. Raportul dice, că atacul a venit din partea studenților slavii. Întăiu s'au certat vehement, apoi a început bătăia cu bățele, ce le purtau cu sine. Gălăgia cea mare sculă pe locuitorii din somn. Lupta a avut un rezultat sângeros, așa că a trebuit să dea ajutor și despărțământul de salvare al pompierilor voluntari. Nu mai puțin ca șese răniți au fost transportați la spital. S'au făcut mai multe arestări mai ales între studenții slavii. După ce i-au ascultat la poliție, au fost erași puși în libertate.

Espediția lui André. O telegramă din Vardoe arată, că pe timpul unui interogatoriu judiciar căpitanul balenierii *Fiskeren* a declarat, că la 23 Septemvre a vădut la capul Prințului-Carol, la fjordul de ghieță din Spitzbergen, un mil departe de țerm, plutind un obiect mare roșcat și a creșut, că e podela unei corăbii stricate. Acum crede, că pôte să fi fost balonul lui André. Echipajul unei alte corăbii afirmă, că în aceeași zi și încă cu o săptămână în urmă au auzit strigăte de ajutor dintr'un loc la intrarea fjordului de ghieță. După explicațiile altor persoane, strigătele acestea puteau să strigăte de paseri. Capul Prințului-Carol e

o insulă lunguiață la cōsta răsăritenă din Spitzbergen, de-asupra intrării în fjordul de ghieță. Purtozul unde a plutit obiectul roșcat și unde s'au auzit pretinsele strigăte de ajutor se află aproximativ la 2 grade mai jos de insula Danesilor, unde André s'a urcat în balon la 11 Iulie. Un redactor al diarului „*Aftonbladet*“ a intervievat pe Nordenskyold, care i-a declarat, că pretinsele strigăte de ajutor provin probabil dela mișcările gheței, mai curând însă dela pescuitorii de balene. Dăr nu e esolusă posibilitatea, ca să fi fost glasurile tovarășilor lui André și ar fi de dorit, ca o expediție să plece grabnic intr'acolo pe cheltuiala Svediei și Norvegiei. După „*Dagblad*“ populația din Vardoe e convinsă, că obiectul vădut era balonul lui André. Sverdrup, care a întovărășit pe Nansen în drumul spre Polul Nord și se pregătesce să plece din nou pe *Fram* intr'acolo, nu crede însă ca obiectul vădut la capul Prințului-Carol să fi balonul lui André. Asemenea omenii de știință competenți din Berlin, între cari Georg Wagner, nu dau credemēt scirilor din Vardoe. Balonul lui André a putut naviga oel mult patru săptămâni, și deorece s'a urcat la 11 Iulie, nu pôte să se fi oorbit d'abia la 22 Septemvre.

Secțiunea Ligei culturale din Predeal convoca pe d-nii membri la *adunare generală* pe ziua de 8 Noemvre st. v. Ordinea zilei: alegerea noului comitet și propunerii libere. Președinte: *Arhimandrit Dionisie*. Secretar: *D. Ripeanu*.

Pedalul bicicletei perfecționat. Cetim în „*Timpul*“: D-l Al. Macedonsky, cunoscutul poet, a inventat un aparat, care se pôte adopta la ori-care bicicletă și o face să meargă cu o iuteală incomparabil mai mare ca până acum. D-l Macedonsky a făcut o încercare cu o bicicletă, la care adăugase aparatul ce l'a inventat și a mers până la Ploesci intr'un timp mult mai scurt, decât drumul de fier. Avantajul acestui aparat, care dă o iuteală așa de mare e, că biciclistul pedalează foarte puțin. Așa d-l Macedonsky a pedalat numai de 60 de ori dela București până la Ploesci. Pe cât aflăm, aparatul e foarte simplu și nu l'a oostat pe d-l Macedonsky decât vr'o 50 de lei.

Societatea bis-lit. „Alexi-Sincai“ a studenților în teologie din Gherla și-a ținut ședința de constitaire în 28 Octomvre st. n. cu care oasiă și-a compus biroul administrativ pe anul societar 1897/8 astfel: Președinte: *Ioan Rus* teol. în c. IV; vice-pres., președ. în comitetul revisor redacțional și redactor la fōia soe „*Stărua-Mării*“ *Grigore Blaga* teol. în c. III; secretar: *Ilarian Gael* teol. în c. III; casar: *Iustin Pop* teol. în c. III; controlor: *Vasile Gogia* teol. în c. IV; notar: *Teofil Varna* teol. în c. II; bibliotecar: *Iosif Stan* teol. în c. II; și arhivar: *Emil Sigarteu* teol. în c. II.

Asasinat în Macedonia. „*Gazeta Macedoniei*“ a primit din Bitolia o depeșă, prin care i-se anunță, că președintele Eforiei sârbesci, Mihail Hagi Pope, a primit patru lovituri de pumnale din partea a patru Bulgari deghisați. Asasinii au fost prinși de poliție, care a constatat, că unul dintre vinovați este secretarul Agenției comerciale bulgare din Bitolia.

Ungurii și crisa din Austria.

„*Pesti Naplo*“ vré să ia în apărare guvernul unguresc în contra invinuirilor Germanilor din Austria, cari se plâng, că Ungurii nu sar în ajutor Germanismului „amenințat“, că nu se întrepun cu totă puterea în favorul hegemoniei Germanilor în Austria și că nu iau poziții în contra tendințelor federaliste ale Slavilor austriaci, precum a făcut Andrassy înainte cu 26 de ani. Pentru a se apăra în contra acestor invinuirii, fōia guvernamentală face mai întâiu o espunere a situațiunei din Austria, și oend, că elementul german nu este destul de tare în Austria pentru a-și redobândi hegemonia, este însă destul de puternic pentru de-a împedece mecanismul unei gu-

vernării constituționale. Și unii și alții sunt aproape egal de tari: Slavii precumpăneso cu numărul, Germanii cu cultura. În urma deșteptării conștiinței naționale în elementele slave, pentru Germanii a trecut timpul de-a mai pute domina asupra întregii Austrie. Lupta între elementul slav și german nu este o luptă pentru naționalitate, căci aceasta nu pôte fi amenințată din partea nici unuia din ei, ci este o luptă pentru hegemonia, care însă, tocmai fiind-că ambele elemente sunt ađi egal de tari, nu se va pute rezolva decât foarte târziu. De aci face fōia ungu-răscă conclusiunea, că ne mai fiind ađi situațiunea aceea, care a fost în 1871, Ungurii nu se pot amesteca în afacerile interioare ale Austriei. Chiar Iuliu Andrassy, de-ar mai fi ađi ministru-președinte, s'ar feri — dice — de-a se amesteca în afacerea crisei austriace.

La mormântul lui Gozdu.

Budapesta, 2 Novembre 1897,

Pietatea a aprins și în anul acesta mii de luminări pe mormintele celor iubii. Ea a împodobit și în anul acesta cu mii de cununii pământului, care acopere osemintele iubitorilor. Ziua de 1 Novembre n., „ziua morților“ la catolici, pare că ar fi ziua de reîntâlnire a celor vii cu cei morți. Noi încă avem aici morți scumpi și neuitați. Românimea încă are îngropați aici doi dintre cei mai mari, dintre cei mai ilustri fii ai săi, copaci uriași ai neamului nostru.

E *Petru Maior* unul. Dăr cine soie unde-i zac oșmintele, ori pôte sunt chiar împrăștiate! Pentru nemul său a trăit, a luptat, s'a jertfit o viață intrăgă! Pentru nemul său a muncit! A fost însă prea mare decât ca micul său neam să-l cunoască, să-l soie, să-l înțelgă atunci!

Acum îl zărim, îl vedem în totă a lui mărime și i-am sêruta mormântul. Dăr unde e, cine ni-ar pute spune unde e?

Al doilea este *Gozdu, Emanuel Gozdu*. Mormântul lui îl scim, îl cunoșcem, — e singur în felul său în marele cimiter „*Kerepesi*“. Și fii lui, tinerii universitari știpendiști, ca în tot anul, așa și acum au depus o cunună pe marmura dela căpătăial marelui bărbat, marelui lor protector.

Dăr nu numai știpendiștii, ci aproape intrăga tinerime universitară română și un frumos număr de inteligență, — între cari și d-l Ștefan *Martin*, mare proprietar în Rakos-Csaba, care anume pentru scopul acesta a venit — am peregrinat la mormântul lui, ca în reamintirea marelui său suflet să ne înălțăm și noi. Am venit cu toții, să depunem omagiile noastre pe mormântul acelaia, care după cum s'a exprimat d-l vorbitor Vasu, „a trebuit să se cobore jos în mormânt, ca neamul lui să-l pôta vedé, căt de mare a fost, să potă înțelege ce a pierdut“.

A cântat corul tinerimei trei piese funebre. Și jalnic răsuna acordurile prin negura sură, ce se lăsase peste cimiter.

D-l *Octavian Vasu*, jurist, a rostit primul discurs, schițând și biografia marelui bărbat. După d-sa a vorbit d-l *Ilarie Chendi* stud. filoz. În cuvinte frumoșe și pătrunzătoare a reamintit d-sa de mulții noștri bărbați mari apuși în morminte și de mor mintele lor, dintre cari pe ale unora dăr nu le cunoșcem, ér la ale altora dăr nici nu mai gândim. A vorbit frumos și pătrunzător, dăr par'că voind să scotă în relief mărimea bărbaților noștri din trecut, a caracterizat prea pesimist pe actualii noștri frutasi.

Cu sufletul cuprins de-o sfântă pietate am părăsit locul vecnicului repaus și al eternei odihne.

Veoinică îl e pomenirea, dulce fi-i repausul marelui bărbat!

Vic-nic.

Literatură.

Manual catehetic pentru primii ani școlari, ca îndreptar pentru cateheți, învățători, părinți etc. prelucrat după I. A. Fritz, de *Basilu Rațiu*, fost profesor de s.

Scriptură, catehetică și metodică în seminarul arhi-diecesan din Blășiu, ér ađi vîcar foraneu în Făgăraș. Cartea este aprobată de P. Ven. Ordinariat metropolitan din Blășiu. Un exemplar de 222 pag. form. mare 8° costă numai 40 cr.

In Tipo-Litografia J. Schenk din Galați a apărut: *Misiunea școlilor catolice în România*, de *N. I. Filip*.

ULTIME SCIRI.

Din camera ungară.

(*Interpelețiă în afacerea Jeszenszky*).

În ședința de ieri a camerei unguresc a adresat deputatul Dr. *Nicolae Șerban* o interpelețiă ministrului-președinte Banffy în afacerea decorării lui Jeszenszky din partea guvernului român. Étă cum raportază despre acesta „*Magyarország*“:

Nicolae Șerban dice, că e de 7 ani membru al parlamentului, dăr nici odată n'a simțit mai mult greutatea poziției sale ca acum, când în două rânduri a fost ales deputat atât contra voinței guvernului (?) cât și contra voinței popoului român (!), a avut înaintea ochilor tot de-anna cauza publică. E convins, că contrastele nu sunt atât între poporul român și națiunea maghiară, cât mai mult între națiunea română și guvernul maghiar (Mare mișcare). Deocă guvernul nu va mai împedece dezvoltarea noastră, sprigintorii mai credincioși, decât poporul român nu veți avé. (Reprobări și mișcări în toate părțile). N'a aducem aminte de acea însuflețită primire, de care s'a împărțășit regele nostru în România (Sgomot)

Președintele: (Sună clopoțelul) Rog liniște!

N. Șerban: Cu această primire putem să fim mulțămiți, pentru că acesta nu s'a referit numai la regele nostru, ci și la națiunea maghiară. O dovedesce și aceea, că regele român s'a grăbit să întorcă visita la Budapesta. Importanța acestui fapt întrece mult importanța faptului politetăii; o dovedesce, că și președintele camerei a venit la Budapesta, unde, durere, nici ađi n'avem curte unguresc.

Dăr ce s'a întâmplat? S'a întâmplat, că ministrul-președinte a stricat efectul prin aceea, că a recomandat pentru a fi decorat o astfel de persoană, care și-a câștigat merite prin prigonirea Românilor, adevă pe consiliarul ministerial Jeszenszky Sándor („*Éljen Jeszenszky!*“ în dreapta). Printr'asta ministrul-președinte fără să se gândească a periclitat alăturarea României la tripla alianță. Acesta însă n'a meritat o astfel de periclitare de aceea, fiindcă prea onoratul d-n consiliar a condus așa de bine alegerile. (Strigări din stânga: De aceea a căpătăt'o!) Adresază următoarea interpelețiune ministrului-președinte:

1) Adevărată, că Jeszenszky Sándor consiliar ministerial cu ocaziunea visitei, ce a făcut'o regele României în capitala noastră, a fost decorat cu ordinul „*Coroana României*“?

2) După-ce sus numitul n'a luat parte la primirea regelui, cu ce a meritat el această distincțiune și la ce are să o mulțămescă?

3) Adevărat e scirea adusă de foile române, că prin această distincțiune nu s'a intenționat alta, decât desavuarea luptei politice a Românilor din Ungaria și că spre a ajunge acesta ministrul-președinte a indus în eróre pe regele român?

4) După ce e fapt constatat, că acest soi de decorări se fac numai prin mijlocirea ministerului de esterne a statului întereeat, cum se pôte, că în România s'a ținut un consiliu de ministri, cu scop de a se retrage această distincțiune; și în această faptă nu vede ore Ungaria știrbirea vașei sale?

Baron *Bánffy*, ministrul-președinte, anunță, că după ce ședința de ađi este numai o ședință formală, va da răspunsul la această interpelețiă, care după el n'are loc aicea, în timpul cel mai scurt.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Noemvrie 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.05
Renta de corone ung. 4%	99.80
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.75
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.60
Bonuri rurale ungare 4%	97.70

Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	155.25
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.50
Renta de argint austr.	102.25
Renta de hartie austr.	102.25
Renta de aur austr.	123.10
Losuri din 1860	143.65
Actii de-ale Banței austro-ungar.	95.2—

Actii de-ale Banței ung. de credit.	385.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	352.40
Napoleonori	9.52 1/2
Marcii imperiale germane	58.80
London vista	119.65
Paris vista	47.52 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.60
Note italiene.	45.10

Napoleon'ori. Camp.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Camp.	5.60	Vënd.	5.63
Ruble Rusescoi Camp.	127.	Vënd.	—
Marcii gemane Camp.	58.50	Vënd.	—
Lire turcescoi Camp.	10.60	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Cursul pieței Brașov.

Din 4 Noemvrie 1897.

Bancnota rom. Cump.	9.46	Vënd.	9.47
Argint român. Cump.	9.42	Vënd.	9.44

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria M. Gross.

3 J. GRÄF & COMP. 3

giuvaergiu,

Nr. Strada Porții Nr. 3

Asortiment bogat de

GIUVAERICALIE,

obiecte de aur și de argint.

Asortiment de obiecte foarte frumoase în argint de China.

Numai obiecte solide cu prețuri ieftine, pentru care garantăm.

Efectuăm: LUCRĂRI NOUË, suflat cu aur și cu argint, REPARATURI, precum și gravure în metal.

Executare ieftină, prompt și solidă.

GRÄF șefu principal, a fost mulți ani conducătorul firmei Ad. Resch.

1891.10—10

Deschidere de prăvălie cu vechituri.

Subscrișul are onore a face cunoscut onorat. public, că: **am deschis în strada Măcelarilor casa lui Korodi M. Nr. 2.**

Prăvălie cu vechituri.

Cumpăr și vënd resturi de stofe și mărungișuri. Cumpărare și vëndare de mobile.

De o cercetare numărösă Vë rögă cu tötă stima:

Elias Rosenberger.

1 - 3. 1414

Dela TIPOGRAFIA „AURORA“, A. TODORAN

din Gherla — Szamosujvár,

se pot procura următorele cărți:

Predice pentru Dumineci tom. I. de Justin Popfiu	2.20	lóge. II. Humor și satiră. O broșură foarte pretrecătoare	40	N-rii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco	20	Ultimul sicastru. Tradițiune de G. Simu	06
Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. I. dela Dumin. Vameșului și a farișeului până la Dumin. XI. după Rosalii	80	Dialogul Țiganului cu S. Petru în porța raiului Ar. Boca Velcher	25	Nopti de iernă. Novele pentru popor de G. Simu. Prețul redus dela 1 fl. la	60	Un cuvânt către frații rom. despre filoxera omenimii séu v in arsul de Aron Boca Velchereanu	10
— Tomul II. dela Dumin. XI. după Rosale până la Dumin. Vameșului	80	De când se numesc femeia porumbiță? Poveste de Laur. Ciorbea	10	Nu më uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitaftă ș. a.	25	Versuri de dor adunate din poezii române de A.	25
Predice pe tôte Duminecile de peste an de Dr. Em. Elefterescu	1.50	Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea	10	Opera unui om de bine. Novela origin. — continuarea novej „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar	10	Păcală și Tândală. Poveste de G. Cătană	10
Cuvântări funebrele și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit. Budu vicariu	1.—	Din trecutul Silvaniei. Legendă de Vict. Rus. Prețul redus dela 60 cr. la	30	Opșaguri. Cât cioplite cât pilitel și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul	40	Tipicul preoțesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit. Budu vicariu	55
Cuvântări bisericesci la tôte sărbătorile de peste an de I. Papiu. Un volum peste 54 côle	1.50	Țile negre. Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu. Prețul redus dela 55 cr. la	15	Poesii de Vasiliu Ranta-Buțesciu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Preț. red. (dela 1.20) la	50	Toma a Kempis despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop canonic	1.15
Cuvântări funebre și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de I. Papiu. Un volum de peste 24 côle	1.50	El trebuie să se însore. Novela de Maria Schwarz, tradusă de N. F. Negruțiu	15	Povestea Pascului séu credința deșertă populară. De Ar. Boca Vel.	08	Părintele Niculae. Schițe din viața preoților de George Simu	30
Catechese pentru pruncii școlari de Tit Bud vicariu. Prețul redus dela 60 crucei la	40	Economia pentru școlele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețul redus dela 30 cr. la	10	Părintele Niculae. Schițe din viața preoților de G. Simu	30	Instrucțiune pentru a învăța fără instructor desemnul de croit vestminte femeesce, de Rosalia N. Pop prof. dipl. în lucrul de mână	80
Doftorul fără arginți séu cartea sănătății de Ar. Boca Velch.	10	Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua nascerei și ziua numelii către tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocațiuni și vorbiri cu diferite ocațiuni școlastice de George Simu	20	Pietatea poporului român séu cântări evlaviöse pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sante și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mureșeni din diec. g. c. a Oradei-Mare	10	Stăna de vale cu o privire scurtă la regiunea munților Bihoreni de Ioan Buteanu	25
Domneșcă liturgie a celui dintru sănți părintelui nostru Ioan Christostom de Ioan Boroș	25	Gruia lui Novac	10	Prețul sätênului român. Sfături în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul	30	Gramatica limbii române. Lucrată pe base sintactice de I. Buteanu	1.25
Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu. Prețul redus dela 60 cr. la	40	Horă lui Pintea Vitezul	06	Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	15	Povestiri alese de Petra Petrescu	80
Rugăciunea D Inii, Tatăl nostru espicată pe scurt de I. Boroș	10	Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf	30	Prin mörte la victoriă. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	10	Orar general pentru școla romană cu 6 clase și cu un sigur învățator de Georgiu Magyar învățator	40
Albina și Ieneșul de Aron Boca. Velcherianul	10	Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar	10	Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé	06	Cărți de rugăciuni:	
Bocete adevă cântări la mörți, adunate de I. Pop Reteganul	40	Influința mândriei. Novela de P. C. Z. Rovinar	15	Povestile Bănatului. De George Cătană învățator. Tom. I. 25 cr. Tom. II. 25 cr., Tom. III. 25 cr. — Tôte 3 la oaltă	65	Icona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesci, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea Măritului ordinarat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Păcșiu preot gr. cat. în Hotan. Ediț. V. corösă și amplific. Prețul unui esemplar legat	50
Barb Cobzarul. Novela orig. de Emilia Lung	10	Leonat cel tinér. Istoriă în versuri de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut foarte glumeț. Ca în tôte scrierile D-lui Ioan Pop Reteganul așa și în această ob-ervă omul o adencă pătrundere în moravurile, obiceiurile și simțămintele țaranului român	10	Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari de Ar. Boca Velcher.	10	Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, frumos ilustrată. Ediț. IV. Prețul unui esemplar legat	50
Bunica și nepotelul. Schiță din Sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	06	Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp	20	Renascerea limbii române în vorbire și scriere de Dr. Gr. Silași II. III. Prețul fie-căreia fasc. 40 cr. Ambele	70	Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, foarte frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui esemplar legat frumos	22
Cântul și școla populară. De Iuliu Pop învățator Năsăud. Praxă. Teoriă. Cânturi	30	Lira Sionului séu cântarea sărbătorilor. — Poesii religioșo-morale, lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu	25	Sfaturi de aur séu calea către fericire de Aron Boca Velcherianul	25	Cărticea de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icöne frumoșe. Un esemplar boșat e 8 cr. Legat	10
Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Acestă broșură conține istoriöre și poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii. — E acomodată această carte și ca premii pentru școlari	25	Monolöge de Antoniu Popp: Nr. 1. Pe neașteptate	04	Starostele, adevă Datini dela nunțile Romănilor Ardeleni. Adunate de I. P. Reteganul	15	Visul Prea Santei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Prețul unui esemplar legat	10
Cântăreța. Novela de Dem. Dan	15	Nr. 2. Pentru-ce am rămas flăcău bėtrân	08	Sfaturi de aur séu calea către fericire de Aron Boca Velcherianul	25	Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Prețul unui esemplar legat	10
Chinături de cari strigă feciorii în joc de P. Reteganul	40	Nr. 3. La anul nou	04	Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romăni De V. Gr. Borgovan	10	Căltindarul „Aurorei“ pe anul 1898. Prețul unui esemplar pedat prin postă e 35 cr. 6 esemplare procurate de-odată costă spedate prin postă numai	1.60
125 Chinături de cari strigă feciorii în joc de I. P. Reteganul	12	Nr. 4. Ce nic prin minte nu mi-a trecut	04	Să auzim! Toaste pentru tot felul de pers. și oas. de Tit V. Gheaja	20		
Codrean, Craiul codrului de G. Simu	06	Nr. 5. O pățaniă	03	Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcher.	08		
Cu vėrful penei. Scrieri satirico-humoristice de Anton Popp. I. Mono-		Merinde dela școlă séu învățatură pentru popor, culese din diarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa	60	Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul	08		
		Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar	15	Trandafiri și violele. Poesii populare de Ioan Pop Reteganul. Edițiunea a II. Amplificată	60		
		Musa Someșană. Poesii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade	25	Țiganul și Magnatul séu vraja și farmecele populare de A. B. V.	10		

Tot de-aici se pot procura și tot soiul de cărți și recușite de școlă, precum și alte cărți apėrute ori și unde.